

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 5. junij 2026

SPLOŠNA MATURA

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	5	♦ naravo ♦ bogovi ♦ drugimi plemeni/znotraj plemena ♦ glasba ♦ personifikacija	Kandidat lahko odgovore navede v poljubnem vrstnem redu.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ forai ♦ shemata	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	3	♦ Leta 534 pr. n. št. je plesalec in pesnik Tespis na <i>carrus navalis</i> (ladji na kolesih) s svojim zborom v petem plesu kozlovskih mask ustvaril »kozlovsko pesem« ali tragedijo, tako da je nasproti zboru postavil prvega solista, hipokrita ali razlagalca sanj. Tespis je uvedel masko, s svinčnim belilom premazane obraze na vozu, s katerim naj bi potoval, igral »živo gledališče«.	Zadostuje navedba pravega konteksta Tespisovega delovanja, za prvega solista pa mora kandidat navesti »hipokrit« ali »razlagalec sanj«.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ Rimsko gledališče: zaprto gledališče – iluzija	
	1	♦ Grško gledališče: Orkestro zapolnjuje zbor.	
	2	♦ Rimsko gledališče: Pomembna je verjetnost dogajanja, vsako dogajanje mora biti vidno, vse se dogaja pred očmi gledalca. Čutiti je težnjo po čim večji verjetnosti.	
	1	♦ Grško gledališče: temeljna funkcija – očiščenje, katarza	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	5	♦ Indijski ples tehnično temelji na gibih <u>zgornjega dela telesa</u>. Roke, ramena, vrat, glava lahko izražajo in prikažejo vse simbole. <u>Noge so večinoma v <i>demi</i> ali <i>grand plieju</i> v prvi ali drugi poziciji. Stopala so večinoma skrčena. Ritmi nog in rok so velikokrat različni.</u> Plese spremljajo s petjem in različnimi instrumenti: bobni, tolkali, brenkali in gongi, pomembne so tudi piščali. <u>Plesalci imajo velikokrat kraguljčke na rokah in nogah.</u>	Za vsako zapisano podčrtano ugotovitev po 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	3	♦ Umetniški ideal Kitajske je disciplinirana sublimacija, ki se uresničuje v slikarstvu in poeziji, v podobi, ki je žarišče pomena – ideogramu. Gledališče je nasprotje tega, ker je kitajska pisava zelo zapletena in je bila dostopna samo izobraženim. Poezija je imela velik družbeni ugled, medtem ko je bilo gledališče odrinjeno iz krogov elite.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ Ena podoba je vredna tisoč besed.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ menuet ♦ gavota	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ Kraljevska akademija za ples je bila ustanovljena leta 1661. ♦ Ustanovil jo je francoski kralj Ludvik XIV.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ Jean-Georges Noverre	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	4	štiri od: ♦ svobodni pristop do gibalnega materiala in telesa, prekinitev z baletnimi pravili in baletno strukturo giba ♦ vsi elementi predstave so enakopravni in avtonomni ♦ gibanje izhaja iz individualnosti in posebnosti telesa ♦ ples ni več vezan na baletne figure, niti ne na zgodbo, osnovni način ustvarjanja je abstrakcija ♦ telo postane avtonomno izrazno sredstvo	Kateri od elementov lahko vključuje tudi širše reforme v smislu nove teorije igre, novega občutka modernosti: nov odnos do človeškega telesa, čutnosti in erotike ter nova senzibilnost.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	3	♦ Monte Verità ♦ Rudolf Laban ♦ Mary Wigman	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	3	♦ Avtorica znamenite predstave Hexentanz je Mary Wigman. ♦ Ples je potekal večinoma sede, kar je bilo takrat revolucionarno. Njen ples je drugačen od ljubkosti I. Duncan in njenega poudarjanja harmonije ali od mističnega glamurja Ruth St. Denis. Mary Wigman v skladu z likom, ki ga predstavlja, oblikuje tudi svoje telo, ki je zlobno, animalno, zvito, grdo. Iz nje so pri plesu vrele močne emocije. V svojih delih se tudi sicer ukvarja s temno platjo človekovega življenja, z nasiljem vojne, prihajanjem starosti, neizogibnostjo smrti.	Za navedbo avtorice 1 točka. Za vsako opredelitev značilnosti koreografije po 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	3	♦ Isadora Duncan ♦ Loie Fuller ♦ Ruth St. Denis/Ted Shawn	
	1	♦ Loie Fuller	
	1	♦ Serpentine Dance/Ples vijug	
	3	temeljne značilnosti: ♦ avtorica se je ukvarjala predvsem z igro luči, vizualnostjo, svetlobo, pojmi transparence, telesne forme, ne toliko s plesno tehniko ♦ zelo so jo privlačili znanstvene teorije o relativnosti, film (sodelovala je z bratoma Lumière) in sodobno hrepenenje po hitrosti ♦ eksperimentirala je z elektriko, odrsko tehnologijo, projekcijami, ogledali, kostumi	
	1	♦ Njen status bi bil danes primerljiv s plesalci, ki se ukvarjajo z računalniki in raziskujejo možnost interakcije med visoko tehnologijo in plesalci.	
Skupaj	9		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	ena od: ♦ Appalachian Spring ♦ Cave of the Heart ♦ Nočno potovanje ♦ Pismo o svetu ♦ Heretic ♦ Frontier ♦ Lamentation ♦ ...	
	2	značilnosti, dve od: ♦ solo Lamentation (Objokovanje) uprizarja žalost plesalca, ki je izražena skozi napetost materiala, ki ga uporabi za kostum ♦ loteva se tem, kot so ameriški Indijanci, ritualni teror, pokristjanjevanje Indijancev, pogum prvih ameriških priseljencev ♦ teme črpa tudi iz grške mitologije ♦ v svojem koreografskem jeziku je znana po principu kontrakcije telesa, ki ga uporablja	Kandidat lahko opredeli bodisi teme bodisi njen koreografski jezik.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ Avtor izraza je poljski režiser, inovator gledališke misli Jerzy Grotowski. ♦ Izraz revno gledališče pomeni, da je najosnovnejši princip v gledališču odnos med igralcem in gledalcem. V gledališču lahko odstraniš vse druge gledališke znake, le tega odnosa ne moreš. Nasploh se je Grotowski posvečal delu z igralcem; njegov sistem je zahteval, da ima igralec absolutno kontrolo nad samim sabo.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ Pina Bausch ♦ Tanztheater Wuppertal	
	1	♦ plesno gledališče/Tanztheater	
	2	♦ Kurt Joos ♦ Zelena miza	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	3	♦ Postmoderni avtorji in avtorice so med letoma 1960 in 1975 raziskovali možnosti novega gibanja in novega odnosa do gibanja. Zgodnji postmodernistični koreografi so kot ples predstavljali igre, šport, tekmovalna, preprosta akta hoje in teka, gibe, mentalno akcijo jezika. Zanimali so jih »čisti ples«, naravni gib, eksperiment. Osredotočali so se na proces, odprto formo, improvizacijo, funkcionalni gib, medsebojni dialog, predvsem pa na nove koreografske postopke v sodelovanju z glasbo, vizualno umetnostjo in poezijo.	Kandidat lahko navede katerokoli značilnost in jo smiselno umesti v razlago.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	3	♦ D ♦ C ♦ A ♦ E ♦ B ♦ F	Za šest ali pet pravih rešitev 3 točke, za štiri ali tri 2 točki, za dve 1 točka.
	1	♦ Pino in Pia Mlakar	
	1	♦ Ksenija Hribar	
	2	♦ Iztok Kovač ♦ skupina En knap/En Knap Group/EKG	
Skupaj	7		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ Subjekt performansa je umetnik sam – umetnik kot umetnina.	
	3	♦ Pri performansu gre za izstop umetnika iz samote ateljeja in za proces prikaza nastajanja umetnine. Pri performansu gre za umetniško obliko, ki deluje na področju med vizualno umetnostjo, gledališčem, plesom in glasbo ter išče nove načine, oblike in razmerja med izvajalcem in gledalcem. Gre za obliko, pri kateri sta telo in dogajanje v vzajemnem odnosu; telo proizvaja performans, performans pa hkrati proizvaja telo v subjekt, v umetnino. Subjekt performansa je umetnik sam, umetnik kot umetnina.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ A ♦ D	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	10	♦ navedba podatkov (ime avtorice ali avtorja, naslov predstave) ♦ navedba elementa v navezavi na katerokoli točko reform Merceja Cunninghama: – vsak gib je lahko material za ples – vsak postopek je lahko kompozicijska metoda – za ples lahko uporabiš vsak del telesa, skladno z naravnimi omejitvami – vsi elementi predstave (glasba, kostumi, scenografija) so enakovredni; vsak od njih ima posebno logiko in identiteto – vsak plesalec v skupini je lahko solist – pleše se lahko v vsakem prostoru – ples lahko govori o čemerkoli, vendar v osnovi govori o človeškem telesu, njegovem gibanju, ki se začne s hojo	Kandidat mora najprej navesti podatke (2 točki). Za vsako naslednjo argumentacijo lahko dobi do 2 točki, šteje pa se navezava na katerokoli točko reform Merceja Cunninghama.

Skupno število točk: 84